

La Taula Rodona: una peculiar entitat solsonina

JORDI TORNER I PLANELL
ROSA M. VILA I GANGOLELLS

La Taula Rodona¹ va ser una entitat lúdica-cultural que tenia com a base l'humor. Va existir entre els anys 1941² i 1985 a Solsona. En el present article analitzem, d'una banda, la seva trajectòria i, de l'altra, el seu funcionament.

La Taula Rodona i els aplecs

El seu naixement va estar molt vinculat a dos solsonins: Ramon Valls Pujol i Salvador Falp Plana.

El primer procedia d'una coneguda família solsonina amb destacats membres dins la cultura de la ciutat com Domènec Valls Bajona que havia intervingut en l'agençament de l'arxiu municipal solsoní o el prevere i organista de la catedral Ramon Pujol. Ramon Valls havia estat vinculat, des de ben jove, a la vida cultural, social i a moviments nacionalistes. A Barcelona, va estudiar administració local però, poc després d'acabada la guerra civil (1936-1939), va perdre la vista a causa d'una malaltia. Aquest fet, va estroncar la seva carrera professional, però es va centrar en les seves grans aficions: la literatura, en diferents gèneres, d'una forma especial en la poesia i, en la música, l'acordió era el seu instrument preferit. Les celebracions de la Taula Rodona li proporcionaran un escenari propici.

---

1 En la realització d'aquest article ens hem basat en escrits, impresos i fonts orals. Volem assenyalar el nostre agraïment, d'una forma especial, a Francesc Casafont i Ramon Gualdo. També volem fer-lo extensiu a Manel Casserras, Glòria Vilella, Montse Creus, família Serra Jounou, Àlex Núñez, Ramon Planes, Jaume i Joan Cuadrench, Ramon Valls i Joan Caelles.

2 Va deixar de celebrar-se entre els anys 1968 al 1970.

Fotografia dels primers aplegats davant la capella de Viladebages. Anys 50. ACS. Imatge cedida per F. Casafont.

El segon va ser Salvador Falp Plana, el primer organitzador en cap de la Taula Rodona; en mots de Francesc Casafont³ era “l’animador, l’ingredient que lligava amb totes les salses, un dels més grans del grup, d’antiga família solsonina, puix el seu avi havia estat metge i batlle de Solsona”. Es tractava d’Esteve Plana, que va introduir importants millores en la ciutat com el trasllat del cementiri de l’entrada de la ciutat a l’actual emplaçament o la millora de les comunicacions, entre moltes altres. Un germà seu, Josep Falp Plana, va ser un destacat metge i autor d’obres com la *Topografia mèdica de Solsona y distritos adyacentes [...]* o de creació literària *Lo Geni Català*, que guarda alguns paral·lelismes amb l’obra de Jacint Verdaguer, amic seu i de qui va escriure una petita biografia⁴. També va ser un gran impulsor dels moviments vegetarians i naturalistes; així, va fundar i dirigir la *Revista Vegetariana-Naturalista* i va escriure *La Mesa del Vegetariano*, entre moltes altres iniciatives dins d’aquest àmbit.

L’Aplec és l’acte que aglutinarà els diferents membres, que donarà vida a l’entitat. La seva importància serà una constant en la trajectòria de la Taula Rodona. Es convertirà en l’acte central i, progressivament, s’anirà abillant d’elements que establiran una *litúrgia* pròpia. La celebració del primer aplec, origen de l’entitat, ens el narra Francesc Casafont, fill d’un dels fundadors de l’entitat, “uns quants amics, de diferents edats per fer passar un bon dia a l’amic Ramon Valls, que degut a una enfermetat de la vista, havia quedat cec, varen organitzar una trobada. En Valls tocava l’acordió i començava a escriure els primers versos, com que vivia a casa del seu germà a Viladebages (masia que havia heretat del seu pare, a una hora de Solsona per la part de migdia) és allà on durant molts anys es varen fer els aplecs”. Es reunien en una font prop de la casa on, casualment, hi havia una taula de forma rodona, fet que va donar nom a l’entitat.

3 ACS (Arxiu Comarcal del Solsonès). Manuscrit sobre la Taula Rodona de Francesc Casafont.

4 Josep Falp i Plana uns mesos després de la mort de Jacint Verdaguer va escriure *Mossèn Verdaguer. El poeta, el sacerdot, l’home, el malalt*.

Jaume Casafont, ganiveter i cafeter, era l'encarregat de preparar l'arròs i és el protagonista de l'únic *Retrat a la ploma*⁵ que conservem de Ramon Valls. Aquests retrats es tractaven de semblances personals amb un caire irònic que escrivia el poeta i es llegien en el si dels aplecs de la Taula Rodona. Jaume Casafont, com molts altres solsonins, provenia d'una família de ganiveters però la seva professió i vocació va ser la de cafeter. Va ser conserge de l'Ateneu i, l'any 1929, formant societat amb Celdoni Pla, lloguen el cafè del Pont i arriben a un acord amb el Centre Carlí que els relogarà una part del local i s'iniciarà la història del cafè Sport.

En el primer aplec, també, hi varen assistir Ramon Pujol Llanes, prevere, i Josep Coromines Comellas. La informació que disposem dels primers anys és molt escadussera però una carta⁶ de Joan Tarrés Fusté, primer secretari de l'entitat, a Ramon Gualdo, l'any 1973, ens proporciona una valuosa informació sobre els inicis i els primers anys de l'entitat.

El primer aplec, a inicis dels quaranta, va tenir continuïtat i es varen anar establint uns mecanismes de funcionament i uns atributs que conferiran a l'aplec un caire especial. El següent any s'incorporarà Salvador Parramon, prevere, i serà designat primer canonge de la Taula Rodona. L'any 1943, entrarà a formar-ne part Jaume Valls Pujol, germà del poeta. En el següent aplec hi haurà quatre noves incorporacions: Josep Pensí Bartina, Josep Llohis Obac, Joan Muntaner Garriga i Joan Valeri. En els propers anys van haver-hi noves incorporacions o aplegats –en la terminologia de l'entitat– i, entre altres, hi entraran: Joan Isanta Llobet, Ramon Roca, Joan Tarrés Fusté –serà designat primer secretari–, Ramon Clotet, Jaume Serra Jounou –primer macip–, Lluís Jané Torra –primer cap de cerimonial–, Valentí Feu, Joan Roure Jané, Josep Serra Forn, Eveli Caelles Pujol, entre altres.

Es va establir, ben aviat, un esquema amb una gran estabilitat i, alhora, permeable a petites variacions. Els diferents membres es trobaven, durant molts anys, al cafè Sport, abans d'emprendre el camí al bosc de Viladebages. Una hora més o menys després, a l'arribada, es celebrava la missa. Es feien els balls

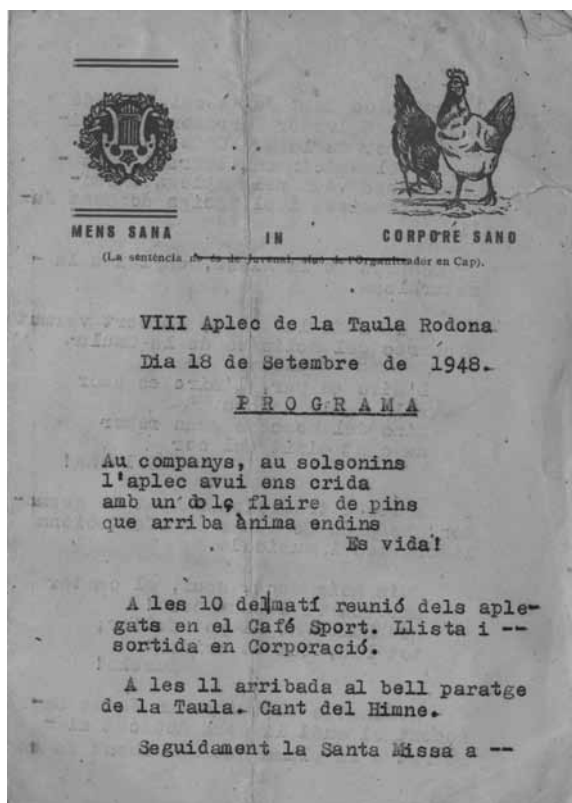
de cascavells o altres manifestacions populars. El concert-vermut anava acompanyat d'una actuació musical o artística. I a les dues tenia lloc *el tradicional àpat de germanor*. Era el moment de trobada, d'humor i de convivència; en ocasions, s'anomena *l'hora gastronòmica*. És el prelude de les sessions acadèmiques que tenien l'apartat reservat al cerimonial i l'àmbit de les ponències. La poesia sempre hi va tenir un paper rellevant i, al llarg de forces anys, al guanyador se li lliurava una flor, en record de les tradicions dels jocs florals.

En el primer programa que conservem, de l'any 1948, (els primers anys creiem que no es feien programes) ja trobem fixat l'esquema bàsic i el funcionament dels aplecs que, amb petites variables, mantindran fins a la seva desaparició. Aquell any, en les manifestacions literàries i musicals, es va fer un homenatge al cuiner Jaume Casafont *al qual li serà dedicat el retrat a la ploma que anualment fa Ramon Valls*. En els primers temps aquestes semblances de to humorístic i irònic van arribar a ser habituals; malauradament, només ens ha arribat aquesta. El programa ens assenyalava que seguiria "*la lectura de la Memòria pel Secretari. Tradicional cant de las Costas per l'organitzador en cap. Presentació i admissió dels nous entrants després de les cerimònies del ritual. Canvi d'impressions sobre els diversos moviments artístics universals i dels components de la Taula. Lectura de ponències*". Aquest és l'esquema que al llarg de la trajectòria de l'entitat s'anirà mantenint amb petites modificacions o canvis però conservant l'estructura bàsica.

L'entitat anirà creixent, incorporant novetats i nous aplegats. En el Xè Aplec, l'any 1950, una vegada cantat l'himne es farà l'"engagement d'una sorollosa tronada". L'homenatjat serà el propi Ramon Valls i es llegirà el seu retrat a la ploma, *original del propi homenatjat*. En les ponències van intervenir-hi Salvador Falp Plana, Joan Tarrés Fusté, Josep Serra Forn i Joan Roure Jané; es varen combinar temes generals i solsonins. L'aplec de l'any següent va tenir el tradicional concert-vermut amb les poesies de Ramon Valls que, també, va tocar l'acordió. El *retrat a la*

5 ACS. Mecanoscrit *Un tipus solsoní. Retrat a la ploma*, el va donar a l'Arxiu Francisc Casafont i és l'únic que conservem. És la semblança de Jaume Casafont i Morist; es va llegir a l'aplec de l'any 1948.

6 ACS. Mecanoscrit. Es tracta d'una carta que va enviar Joan Tarrés a Ramon Gualdo, datada el 3 de gener de 1973. Hi expressa *el meu compromís en recordar els noms dels primers aplegats*.

Primer programa, mecanografiat, que es conserva de l'aplec. ACS

ploma va estar dedicat a Joan Tarrés i l'any següent a Jaume Serra i Jounou.

Pel que fa als “retrats a la ploma”, tenim constància que se'n van realitzar cinc:

- 1948. Jaume Casafort Morist
- 1950. Ramon Valls Pujol
- 1951. Joan Tarrés Fusté
- 1952. Jaume Serra Jounou

L'any 1958, en la sessió acadèmica, ens apareix “Retrat a la ploma” sense assenyalar el protagonista; podria ser que fos dedicat a Salvador Falp Plana que havia mort i era el primer aplec sense la seva presència però, això, només és una hipòtesi. És la darrera ocasió que ens apareix un *retrat*. En ocasions eren substituïts pels elogis. Així, l'any 1953 es va fer l’“Elogi als animals” i l'any 1955 l’“Elogi a la manduca”. Del primer se n'ha conservat el text atès que es va publicar a la revista *Solsona*⁷ i era una dissertació entre La Taula Rodona i l'entitat *germana* l'Arca de Noè.

El lloc de trobada per anar a l'aplec serà el Passeig del Camp, substituint el cafè Sport. I, més endavant, en els anys setanta, el Restaurant Solterra es convertirà en centre de trobada i reunions per a l'organització dels aplecs. A mitjans dels anys cinquanta, l'entitat estrenarà un joc de taula, de 19 metres de llargada, donació de Salvador Falp. S'elegirà un macip perpetu i un cap de protocol i cerimonial; seran Jaume Serra i Lluís Jané. Aquest últim, és l'autor del text “Orígens de la Taula Rodona”, un escrit ple d'ironia i humor que ens retrata molt bé el tarannà de les trobades (*Annex 1*).

L'entitat, a mitjans dels anys seixanta, manifesta la necessitat d'ampliar la seva activitat. La crònica periodística de l'aplec de l'any 1964 ens diu que s'ha nomenat una comissió per portar a terme actes i iniciatives culturals i artístiques. Però la realitat serà molt diferent, s'entrarà en crisi i al llarg dels anys 1968, 1969 i 1970 es deixarà de celebrar l'aplec, que es reprendrà l'any 1971⁸.

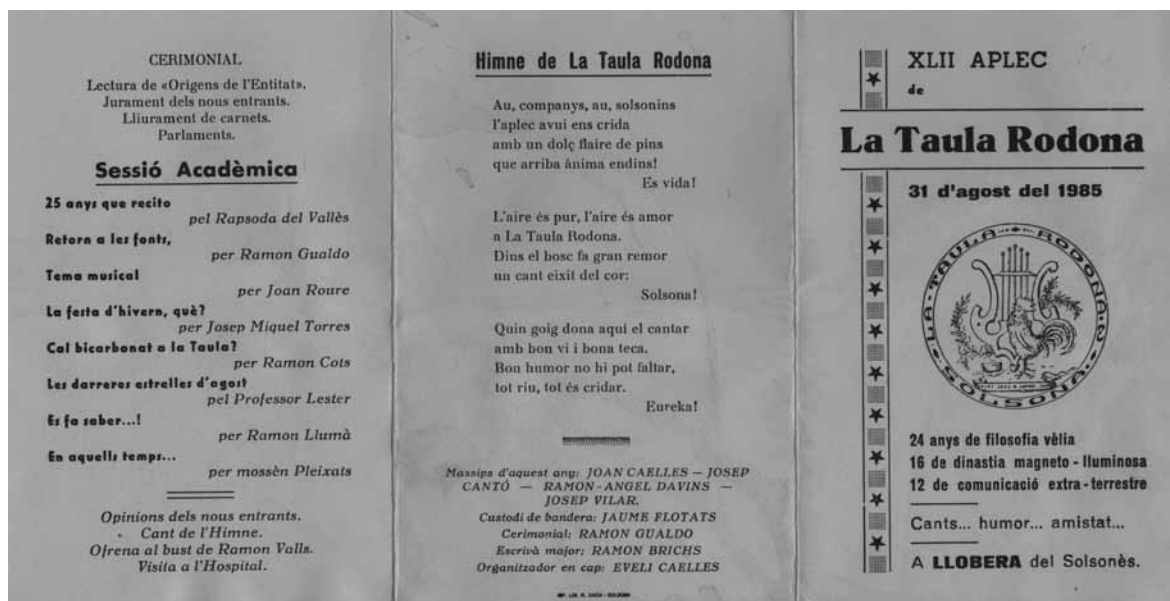
Ramon Gualdo que havia estrenat el càrrec de Mestre de Protocol l'any 1965, serà una de les persones claus en aquesta nova etapa. Es recuperarà la idea de portar a terme iniciatives culturals i artístiques: exposicions, concursos de fotografia... Entraran nous membres, d'àmbits ben diversos. Els aplecs, des de ben aviat, seran un lloc de confluència entre la societat solsonina i persones d'altres indrets però vinculats amb la comarca, per exemple, l'arquitecte i artista Joaquim Mascaró, el poeta Josep Bover, els periodistes Màrius Lleget del *Correo Catalán* o Cèsar Molinero, redactor en cap de *la Vanguardia*.

El mes de gener de l'any 1973, la Comissió Representant de la Taula Rodona es reuneix i es presentaran importants propostes en el sentit de cercar un enfortiment intern i una major projecció pública. S'assenyala la possibilitat de fer un reglament de règim intern i diferents iniciatives per recuperar la memòria de l'entitat. Joan Tarrés presenta l'esbós de la “Lleial Ordre de la Taula Rodona”; és una proposta innovadora que finalment no s'aplicarà⁹. Es tractava d'introduir alguns nous mecanismes que fidelitzin i

7 ACS-Hemeroteca. Revista *Solsona*

8 En els anys seixanta i setanta serà freqüent l'aparició de petites notes de premsa sobre els aplecs de la Taula Rodona; trobem exemples a *la Vanguardia* i al *Correo Catalán*.

9 ACS. Germandat de la Mare de Déu del Claustre de Barcelona (5/106). En la circular per a l'organització de l'Aplec de l'any 1965 s'esmenta els “Estatuts de creació de l'Ordre de la Taula Rodona”. És l'única menció que coneixem. No tenim constància si realment es van acabar aprovant. Tampoc sabem si tenien res a veure amb la “Lleial Ordre de la Taula Rodona”.

Programa de l'últim aplec. Imatge cedida per M. Casserras.

visualitzin la implicació vers l'entitat. S'establirien unes graduacions: artista, cavaller i comanador; l'accés a aquests graus es volia relacionar amb els anys d'assistència a l'aplec. S'estudia construir una taula rodona a càrrec de Manel Casserras (en parlarem més endavant). Es vol posar al dia el funcionament administratiu de l'entitat i organitzar activitats culturals a nivell solsoní. Aquests anys setanta es manifesta un anhel i una necessitat per part dels representants de la Taula Rodona de dinamitzar l'entitat i fer-la més participativa en la vida cultural i social de Solsona. Això es posa ben palès en una acta de la comissió organitzativa de la Taula Rodona: "Es considera molt necessari de que la nostra entitat tingui inquietuds culturals i que promogui activitats de cara a la ciutat"¹⁰. Hom ressalta la conveniència de celebrar la Festa d'Hivern.

L'any 1973 es va celebrar l'aplec a les *Ombres de la font de la Mina* i va tenir una novetat important: va ser retransmès per televisió uns dies més tard. En els propers aplecs, celebrats en diferents indrets de la comarca, hi va haver una entrada important de nous aplegats. La confecció d'un bust del poeta Valls i un medalló de Falp Plana, seran temes recurrents. Es va establir la figura del convidat d'honor. L'any 1974 va ser el professor Lester, el següent Nèstor Luján i, el darrer, Lluís Pellicer, l'any 1978.

L'any 1981 es va celebrar al paratge de la Font dels Frares; era el 20è any de *filosofia vèlia*, el 12è de la *dinastia magneto-lluminosa* i el 8è de *comunicació extraterrestre*. Era, però, sobretot, el primer aplec sense la presència de Ramon Valls; amb ell havia desaparegut el darrer dels fundadors. Salvador Falp i Ramon Valls havien estat els dos principals eixos a partir dels quals s'havia articulat l'entitat. En el programa es feia un recordatori que acabava amb una sentida frase de l'himne de la Taula Rodona *un cant eixit del cor: Solsona!*. L'Ajuntament de Solsona, el següent any, va editar el llibre "Poesies" que va ser una edició d'homenatge pòstum a Ramon Valls, amb un pròleg de Ramon Gualdo.

El darrer aplec que tenim documentat es va celebrar l'estiu de l'any 1985, el 31 d'agost, a l'Hostal Nou de Llobera. Els macips van ser Joan Caelles, Josep Cantó, Ramon Àngel Davins i Josep Vilar; l'escrivà major Ramon Brichs i el cap de cerimonial Ramon Gualdo.

En aquests darrers anys, els aplecs ens transmeten una imatge menys rígida, menys pautaada. Alguns elements sempre hi seran presents però, altres, aniran variant; tanmateix el model d'aplec sempre ha mantingut tres grans espais: la missa, l'hora gastronòmica i la sessió acadèmica.

10 ACS. Acta de la reunió de la Comissió Representant de la Taula Rodona, el 2 de gener de 1973. (documentació donada per Ramon Gualdo)

Altres activitats de la Taula Rodona

La Taula Rodona va voler expandir la seva activitat més enllà dels aplecs. Un dels actes que va tenir una certa continuïtat, en els primers anys, va ser l'homenatge anual. Era un reconeixement que es portava a terme a un artista o un literat. Tenim documentats els següents homenatges:

- Ramon Valls Pujol (1949)
- Joan Rouré Jané (1950)
- Jaume Serra Jounou (1951)
- Joan Tarrés Fusté (1952)
- Josep Serra Forn (1954)
- J. Roig (1959)

Aprofundirem en alguns d'ells i farem una descripció del seu funcionament.

L'any 1946, el Centre de Cultura Popular, va impulsar i celebrar un homenatge al poeta Ramon Valls; la iniciativa havia sorgit de la Taula Rodona i havia estat presentada per Josep Pensí i Joan Tarrés a la junta del Centre.

La Taula Rodona, l'any 1949, va fer un nou acte en reconeixement a Ramon Valls i Pujol. Es va estrenar l'obra de l'escriptor solsoní, "La Llar Retrobada" al teatre del Saló Jalmar; en la segona part de la celebració es va fer un espectacle d'humor. Els membres de l'entitat varen ser els grans protagonistes. El programa és un exemple del tarannà i l'humor de l'entitat. Al vespre es va completar la diada amb un sopar-homenatge a la Fonda Vilanova pels protagonistes de la vetllada. Tres anys abans, com hem assenyalat, s'havia sol·licitat al Centre de Cultura Popular que organitzés un acte d'homenatge a Ramon Valls; ara, la Taula Rodona li celebrava una festa; és un canvi significatiu. El paper del mestre Tarrés, un solsoní que estimava les tradicions i, alhora, impulsava noves iniciatives socials i culturals, com la ràdio o la revista *Solsona*, serà clau en aquest canvi d'orientació. L'acompanyarà en aquest paper dinamitzador, un altre solsoní, Jaume Serra Jounou. La Taula Rodona deixarà de ser una reunió d'amics, de caràcter personal i íntim, per a convertir-se en una entitat que ha emprès un nou camí, amb una forta embranzida; augmentarà la seva activitat i apareixerà en els mitjans de comunicació.

L'any 1950 es va fer una altra festa homenatge que va tenir com a protagonista el músic Joan Roure Jané. Va ser un espectacle musical i humorístic amb un paper important de l'Orquestra Diamant-Club. El

mateix Joan Roure i la seva germana Pilar hi varen tenir un protagonisme destacat. Es van interpretar dues sardanes: "La Taula Rodona" i "La Sardana de Solsona", entre altres actuacions. L'epíleg va ser un altre sopar-homenatge, en aquesta ocasió a l'Hotel Sant Roc.

El següent any s'organitzarà una exposició de pintura de Jaume Serra Jounou, al local de la Caixa de Pensions. La inauguració va anar a càrrec de Salvador Falp Plana, organitzador en cap, de Joan Tarrés Fusté i de l'alcalde, Josep Serra Forn. La cloenda de la jornada va ser un sopar a l'Hotel Sant Roc. El mes de desembre de 1952 s'homenatjarà a Joan Tarrés Fusté, secretari de l'entitat, *director del periòdic "Solsona" pels seus mèrits literaris i demostrat amor a la nostra ciutat*. L'homenatge va ser organitzat conjuntament per l'entitat, Ràdio Solsona i la revista *Solsona*. La festa es va fer al Saló Jalmar, on s'hi van representar diferents concursos de la ràdio, adreçats, majoritàriament, als més petits. També hi va haver números còmics i Jaume Serra Jounou va recitar algunes poesies. L'acte es va completar amb l'estrena de l'obra, sàinet, "L'ànima en pena". La cloenda va ser el tradicional sopar-homenatge, als salons de l'Hotel Sant Roc.

L'any 1954, l'homenatge es farà a Josep Serra Forn, però aquest es va portar a terme en el si de la celebració de l'Aplec al bosc de Viladabages. El poeta Ramon Valls li va fer un dels seus retrats a la ploma i se li va lliurar un pergami commemoratiu. No tenim notícies que aquests actes tinguessin continuïtat, tret de l'homenatge a J. Roig, del qual en tenim molt poques referències. El fet de deixar de celebrar aquests homenatges en què hi participava gent de l'entitat i de fora, significava cloure una via d'interrelació de l'entitat amb el conjunt de la ciutat.

Amb el temps, el gruix cultural anirà disminuint i *l'hora gastronòmica* anirà ocupant més espais. Tot i els esforços, l'entitat, no acabarà de capgirar aquesta dinàmica i això significarà entrar en una fase d'esmoreïment i de finalització de la seva activitat.

La Taula Rodona i la producció literària i artística

Els aplecs varen ser el principal espai de trobada dels components o "aplegats" i dels convidats. En els primers anys hi havia alguns ponents fixos, però també nombrosos d'eventuals. En ocasions eren persones que feien aportacions vinculades amb el seu ofici o bé amb la seva relació amb el Solsonès.

Una de les primeres ampolles de cognac etiquetades per la Taula rodona. Imatge cedida per F. Casafont.

Alguns exemples ens poden mostrar aquesta varietat i ajudar a fer-nos una idea més aproximada. Salvador Falp, al llarg de forces anys, presentarà una ponència amb el títol “Qüestions internacionals”, més endavant concretarà el títol dels seus discursos, però sempre versaran sobre afers de política europea i mundial. Joan Tarrés Fusté, l’any 1950, presentarà un tema intern de l’entitat amb el títol “La nostra bandera”; l’any 1954, farà una proposta d’interès pel conjunt de la societat “La possibilitat d’un “Centre d’Estudis Solsonins” i, l’any següent, la seva aportació serà un tema intranscendent amb el títol “Consideracions sobre el nas”. Jaume Serra Jounou farà unes al·locucions entre temes de tradicions, costums i gastronomia. L’any 1952, Jaume Roure, ens parlarà del folklore solsoní; anteriorment ja havia fet una dissertació sobre “la cultura musical solsonina arrel dels concerts de M. D. C.” El periodista del *Correo Catalán*, Màrius Lleget, va assistir a diferents aplecs i va presentar “un tema contemporani: astronomia i homes peixos” –l’any 1955- i l’any següent feia una nova aportació amb el títol “de la gastronomia a l’astronomia”. Un altre periodista d’àmbit català,

anys a venir, presentaria diferents treballs i seria un membre assidu als aplecs, es tracta de Cèsar Molinero. L’any 1962 es va presentar la ponència “El petróleo no es agua de colonia” de Hans Hentschel, quan feia dos anys que s’havien iniciat els treballs per la investigació sobre jaciments petrolífers a la comarca. Aquell any, Palmir Grau va fer l’aportació “L’eclipse comença a la Festa Major”, Florenci Vicens “Menys bons, però menys gallines” i Jaume Serra Jounou “Anècdotes populars”; uns anys abans havia fet un treball sobre “Refranys i dites de la comarca”.

El canonge de l’entitat també solia fer aportacions. Així, l’any 1953, Mn. Salvador Parramon, va parlar sobre “L’esperanto, idioma universal” i, en els anys setanta, són freqüents les aportacions sobre temes geogràfics del Solsonès de Mn. Pleixats. En aquesta època tindrem les aportacions de l’arquitecte i artista Joaquim Mascaró, que va ingressar el mateix any que Josep Maria Valls “mestre, germà del nostre poeta Ramon” o Ramon Planes “promotor del museu agrícola-artesà de la nostra ciutat” i Tomàs Joanola “especialitzat en la construcció de mobles”. Els anys vuitanta hi haurà aportacions de nous aplegats que es combinaran amb els més tradicionals. Així, l’any 1984 tindrem com a ponents: Lluís Jané, el Rapsoda del Vallès –Josep Bover Blanc-, Ramon Gualdo, Joan Roure, el professor Lester, Joaquim Mascaró, Ramon Llumà i Mn. Pleixats.

La Taula Rodona, més enllà dels aplecs i dels homenatges, va ser un referent per a la creació, principalment, en l’àmbit literari. Ramon Valls és, sens dubte, el cas més rellevant: “l’himne de la Taula Rodona”; “l’Aplec de la Taula Rodona” (1978); “els colors de la Taula Rodona” (1976); “Inmemorian”, amb motiu de la mort de Joan Tarrés (1979); “Comiat (1971), escrit per la nova destinació de Mn. Pleixats a la Pobla de Lillet. I, lògicament, la poesia “Què és la Taula Rodona?” escrita l’any 1972. Recordem, també que era l’autor dels *retrats a la ploma*.

El cerimonial, els símbols i l’humor de l’entitat

Com ja hem comentat anteriorment, la trobada seguia sempre un mateix cerimonial, que es converteix, juntament amb la seva *litúrgia*, en el pal de paller dels aplecs. Inicialment es celebraven durant el mes d’octubre i, més endavant, per no haver de dependre tant del temps, es van traslladar al mes d’agost.

Ramon Gualdo (mestre de cerimònia) vestit per a l'ocasió i amb el llibre de cerimònies. Any 1972. Imatge cedida per M. Casserras.

Ja hem fet esment de l'ordre com es desenvolupava la festa, però ara ens fixarem en alguns punts en concret.

La festa, els primers anys, començava sempre amb la Missa a la capella de Sant Julià de Viladebages. Més endavant, quan es va canviar l'emplaçament de la trobada, es va fer missa a la capella de Sant Pere Màrtir, al Castellvell, a Olius, a Peracamps i també a l'aire lliure l'any que es va fer al Cap del Pla. En aquestes ocasions sempre es cantaven els goigs corresponents a cada advocació. A Viladebages es cantaven els de Sant Julià, però segons fonts orals, també s'havien cantat els de Sant Prim i, segons sembla, en to humorístic¹¹. Suposem que aquests es cantaven un cop havia acabat l'eucaristia, a l'exterior del temple. Als inicis de l'aplec va oficiar la missa Mn. Ramon Pujol (un oncle del poeta Ramon Valls, de renom, *Mn. Folia*), però ben aviat va agafar el relleu Mn. Salvador Parramon (de renom, *Mn. Matasombres*), que va ser el *canonge de la taula* fins que el va substituir Mn. Lluís Subirà. Aquest hi va ser poc temps, passant el càrrec, a mitjans dels anys seixanta, a Mn. Josep Pleixats, que va ser-hi fins el final de l'entitat.

La gent que va conèixer Mn. Parramon el defineix com un home excèntric, però bon artista, a qui agradava seguir la gresca que feien els components de la Taula Rodona. Mn. Pleixats també va encaixar molt bé en el tarannà de l'aplec i en diverses ocasions va participar fins i tot en les sessions acadèmiques. L'any 1971 va ser destinat a la Pobla de Lillet, però va continuar assistint als aplecs i oficiant la missa. Quan anys més tard va tornar a Solsona i ja no es celebrava

la festa, va insistir en més d'una ocasió per que es tornés a reprendre o, almenys, es fes un aplec de "tancament" de l'entitat. Al final, però, no es va arribar a fer. De les misses també se'n conten anècdotes, com la que ens diu que, en una ocasió, Mn. Parramon es va descuidar de portar les sagrades formes i, sense pensar-s'ho dues vegades, va agafar unes llesques de pa, les va beneir i les va repartir entre els fidels. Ara ens pot semblar una pràctica més o menys acceptada, però en aquells anys això no era gens corrent. En una altra ocasió es va descuidar el calze i el van anar a buscar a Torredelflot, on guardaven tot el parament de la capella. Resulta, però, que el van retornar una mica abonyegat ja que durant el camí de tornada va patir algun petit accident i va acabar anant per terra. Els de la casa no s'ho van prendre massa bé, ja que n'eren els responsables.

Per a passar a formar part de la Taula Rodona, els candidats, avalats per dos membres de l'entitat, havien de seguir un ritual que dirigia el Mestre de protocol —o Cap de ceremonial— i que es va anar configurant al llarg dels anys. Es disposava d'un llibre de cerimònies, una vara, una brusa i una faixa que, juntament amb la corresponent barretina, conformaven les eines necessàries per poder procedir a la proclamació del nou membre de la Taula Rodona. Després del dinar, el Mestre de protocol llegia, primer, i amb molta solemnitat, els *Orígens* de l'entitat i, tot seguit es prenia jurament, sota la bandera de l'Aplec¹², als nous entrants, als quals se'ls feia entrega del corresponent carnet que els acreditava com a membres de l'entitat. El *llibre de cerimònia* era un llibre antic, amb coberta de pergamí, on entremig dels fulls s'hi anaven intercalant i enganxant diversos escrits que es llegien durant la cerimònia. Sembla ser que el va proporcionar Jaume Serra i, encara avui, el trobem ben custodiat per l'últim Mestre de protocol, Ramon Gualdo. Van ocupar aquest càrrec Lluís Jané, fins el 1965, i Ramon Gualdo, que va agafar el relleu aquell any i va ser-ho fins a l'extinció de l'entitat.

Per entrar a formar part de l'entitat, s'havien de reunir una sèrie de condicions:

- “- cultivar algun art o ser admirador d'alguna manifestació artística
- tenir apreciació a la ciutat de Solsona

¹¹ Aquesta informació l'hem recollit de diferents testimonis orals.

¹² La bandera sempre estava present en els aplecs. Actualment la conserva un particular.

- ser amant de la naturalesa
- pagar el dinar com els bons i com cada
aplegat

- no patir de l'estómac
- com que la taula és rodona, no voler sobresortir massa, ja que la faríeu boteruda i s'hauria de sortir per la tangent

- abans d'entrar a la Taula, llençar a les escombraries l'enveja, l'ambició desmesurada, l'odi i altres malures cancerígenes"¹³

Així, un cop fet l'ingrés dels nous aplegats -que havien d'estrenar-se amb un petit discurs o intervenció que durés, com a mínim, un minut-, tenia lloc l'exposició de les diferents ponències i s'acabava amb el cant de l'himne, que deia així:

*Au, companys, au, solsonins
l'aplec avui ens crida
amb un dolç flaire de pins
que arriba ànima endins!
És vida!*

*L'aire és pur, l'aire és amor
a la Taula Rodona.
Dins el bosc fa gran remor
un cant eixit del cor:
Solsona!*

*Quin goig dona aquí el cantar
amb bon vi i bona teca.
Bon humor no hi pot faltar,
tot riu, tot és cridar.
Eureka!*

La música d'aquest himne era una adaptació que va fer Joan Roure de la nadala popular francesa "Pels fills d'Adam i d'Eva".

De fet, l'Himne es cantava, com a mínim, en dues ocasions: la primera, a l'arribada al lloc de l'aplec i, l'altra, com a tancament dels parlaments i de la festa. També s'havia cantat quan els aplegats arribaven a Solsona, amb la traca i repartiment de caramels.

Dins la Taula Rodona no hi tenien cabuda les dones; l'entrada era restringida als homes. Així, només trobem la participació de les dones en algun dels actes que s'organitzen per homenatjar algun membre

Plats fets per J. Pensí per a la Taula Rodona. Imatge cedida pel Museu Diocesà i Comarcal de Solsona.

de l'entitat, com és el cas de l'homenatge a Joan Roure (1950), on van intervenir-hi Lola Vantolra, Maria Ramonet i Pilar Roure, o en l'homenatge a Ramon Valls (1949), en què es va estrenar el poema dramàtic *La llar retrobada*, del mateix autor; van intervenir-hi *Francisqueta Poldo* (Francesca Font), *Montserrat Pastissé* (Montserrat Moncunill), *Lola de cal Pepito* (Dolors Vantolra) i *Maria Tonjaio* (Maria Ramonet). És curiós un article que apareix a la revista *Solsona*, de l'u de novembre de 1953, firmat per "Maria del Claustro", on fa una petita reflexió sobre aquest fet, argumentant que si els pares necessiten un dia de descans i de diversió, potser les mares també l'haurien de tenir; tot, amb un cert to d'amenaça pel mal exemple que estan donant des de la Taula Rodona. En la revista del dia quinze de novembre de 1953, l'organitzador en cap (Salvador Falp) i el secretari (Joan Tarrés), fan una rèplica¹⁴ a l'article aparegut anteriorment, fent un elogi de la Taula rodona i a la seva raó de ser i afirmant que no exclouen a ningú. La veritat, però, és que acaben invitant a *Maria del Claustro* a l'homenatge a Josep Serra, però no pas a l'aplec.

La bandera de la Taula Rodona contenia els set colors de l'arc de Sant Martí, amb franges horitzontals. Al centre, dins d'una paleta de pintor, hi figurava una lira al costat d'una caricatura de Salvador Falp, un pollastre, les inscripcions "Mens sana in corpore sano. La Taula Rodona. Solsona", una taula rodona i una cassola amb un altre pollastre a dins. A la part superior d'aquesta paleta de pintor, uns cercles amb els colors de l'arc de Sant Martí. Va ser dissenyada

13 ACS. Manuscrits. Foli escrit per Ramon Gualdo.

14 ACS. Hemeroteca. *Solsona*. En aquest escrit s'esmenta que han rebut les adhesions de Winston Churchill, l'Arca de Noè i, també, de Noel Clarassó i Enric Borràs, entre altres.

Bandera de la Taula rodona. Imatge cedida per J. Caelles.

el 1950 per Jaume Serra i, aquell mateix any, Jaume Tarrés fa un parlament per commemorar el fet presentant la ponència “la nostra bandera”.

L’anagrama, format per una lira i un pollastre, va patir una transformació amb el pas dels anys. Inicialment apareixien aquestes dues figures per separat. Per una banda, la lira amb la inscripció a sota de “Mens sana” i, per l’altra, un pollastre i una gallina amb una inscripció a sota que deia “in corpore sano”. L’any 1950, en el programa de l’aplec, els trobem junts, desapareixent la gallina i, a partir d’aquesta data, ja sempre més es fa servir aquest nou escut. També tenien un segell, diferent de l’anagrama, on hi apareixien tres figures: un tors humà, la caricatura de Salvador Falp i un pollastre en una paella, a més a més de la inscripció “mens sana in corpore sano”. Aquest segell es va utilitzar fins al final de l’entitat.

El “Cant de les Costes” ens apareix fins entrats els anys 70 i consistia en entonar, abans de començar tot el cerimonial, l’inici de la popular sarsuela *Marina*, d’Emílio Arrieta, que deia “*Costas las de Levante, playas las de Lloret, dichosos los ojos que os vuelven*

a ver”. Només cantaven aquests versets i, inicialment, l’encarregat de fer-ho era Salvador Falp, que va fer-ho fins a la seva mort l’any 1958¹⁵. Paco Casafont recorda que ho entonava tant malament que tothom reia a més no poder i en acabat el cant, passaven la panereta per recollir uns quants cèntims i entregar-los al solista. L’any 1958 es va fer un concurs per triar el nou “divo” que hauria d’interpretar aquesta tonada. El concurs es va fer abans del dinar i l’elegit va ser Eveli Caelles, que a partir d’aquell mateix any i com a colenda de les intervencions, ja es va fer càrrec de cantar l’estrofa i, segons testimonis, l’entonació va millorar una mica però no excessivament. És el primer any de *l’era Telepàtica*: Salvador Falp, ja mort, enviava ones telepàtiques (que rebia l’Eveli Caelles) per ajudar i donar ànims als components de l’entitat. També en aquest mateix aplec, Ramon Valls presenta una ponència amb el títol “*Telepatema rebut a través d’ondes fins ara desconegudes*” fent referència a aquest fet.

El carnet de soci en forma de petit díptic que es donava als aplegats tenia la particularitat que, a més a més de la corresponent signatura del mestre de cerimonial, del secretari i del mateix aplegat, aquest últim també havia de fer-hi la *impressió digital del dit gros de la mà dreta*. A sota, hi figuraven els lemes de l’entitat: *Art, espiritualitat, germanor, naturalesa, vida i bon humor*, i al darrera, l’himne.

Una altra característica de l’aplec era que, un cop acabada la Missa, s’encenia una traca. L’encarregat de preparar-la era Manel Casserras i, acte seguit, es començava el *concert vermut* (sempre amb molta puntualitat, a la una del migdia) on els músics Ramon Valls i Joan Roure interpretaven unes peces; l’un, el primer, amb l’acordió i l’altre amb el violí. També es feia el ball de cascavells i altres manifestacions tradicionals: en algunes ocasions, abans del *concert vermut* i, en altres després, just abans de començar el dinar. Aquests balls els trobem documentats, per primera vegada, l’any 1952. A la tornada a Solsona, com ja hem comentat anteriorment, solia haver-hi una altra traca, també de la mà de Manel Casserras, que anunciava la seva arribada.

15 Salvador Falp, per les referències que tenim va morir l’any 1958 o en els darrers mesos de l’any 1957, després de l’aplec.

Medalló de bronze de la Taula Rodona a Salvador Falp. Imatge cedida per M. Casserras.

Manel Casserras, reconegut artista solsoní, es va implicar força en la festa. De fet, va ser macip i també va ser qui va dissenyar unes etiquetes de conyac que s'enganxaven a les ampolles del dia de l'aplec i també es repartien entre els cafès de Solsona que tenien alguna relació amb l'entitat perquè les possessin a les seves ampolles i així fossin ben visibles als clients. Aquestes etiquetes es van dissenyar per primera vegada el 1943 i es van continuar fent fins a l'extinció de l'entitat, el 1985. Cada any se'n feien de noves i hi figurava l'any corresponent, essent una font de finançament per fer front a les despeses de l'entitat.

L'any 1982 es presenta el medalló de bronze que Manel Casserras es va encarregar de fer amb el bust de Salvador Falp i que l'entitat volia col·locar a la plaça Sant Joan, lloc on havia nascut en Falp. Aquesta iniciativa, però, no es va arribar a portar a terme del tot ja que, si bé es va fer el medalló –finançat, bàsicament, per Ramon Brichs-, no es va arribar a col·locar mai a la plaça Sant Joan. La família de Manel Casserras encara conserva el medalló que es va dissenyar. D'altra banda, tenim constància que un dels aplegats, Tomàs Joanola, l'any 1972 va fer una donació a l'entitat per que es construís una taula amb unes bases de pedra on a sobre s'hi poguessin col·locar les fustes i que tingués, també, un faristol fix. El disseny aniria a càrrec, també, de Manel Casserras i el lloc, es proposava algun indret de la Mare de la Font. Aquest projecte tampoc es va portar a terme. Ja per últim, esmentar que el bust de Ramon Valls que hi ha col·locat a les escales que enllacen el Vall Calent

amb la plaça del Camp, és obra del mateix artista, i la Taula Rodona va tenir un paper important en la seva realització. Un altre dels artistes locals que va deixar empremta en l'entitat va ser Josep Pensí Bartrina, que va fer uns plats de ceràmica dels quals se'n conserven uns exemplars en domicilis particulars i al Museu Etnogràfic, amb motius diferents: en dos d'ells hi havia un dibuix del barret que identificava un dels fundadors, Salvador Falp Plana, i en l'altre la seva caricatura. Aquests dibuixos són obra de Jaume Serra Jounou¹⁶.

Una anècdota força curiosa és que, Joan Tarrés, que era el secretari de l'entitat, va escriure una carta a W. Churchill convidant-lo a assistir al IX Aplec. I va obtenir resposta del secretari d'aquell gran personatge excusant-lo d'assistir-hi atès que la seva agenda i les seves nombroses obligacions no li permetien fer un desplaçament tant llarg. Malauradament, no tenim cap còpia ni de l'escrit ni de la resposta. Suposem que aquest polític devia ser tema de conversa en les trobades atès que ja apareix en el text que parla sobre els orígens de l'entitat. Tot i això, en el programa d'homenatge a Ramon Valls del 1949, hi ha transcrit un petit paràgraf de la resposta que van rebre:

*"... Mr. Churchill regrets he is labouring under such heavy pressure of commitments, he does not feel he can add to them at the present time..."*¹⁷

Aquest mateix any també van convidar a assistir a l'Aplec als membres de l'Arca de Noè, que van refusar la invitació "*deseándoles a todos sus componentes continuen en esta obra de buen humor y sana alegría*"¹⁸. L'Arca de Noè, com ja hem comentat, presenta diverses coincidències amb la Taula Rodona. Aquesta entitat, que encara existeix avui dia, va ser creada el 1927 per Santiago Russiñol i Joaquim Ciervo. El motiu del seu naixement va ser semblant a la seva homòloga solsonina: fer passar una bona estona a Santiago Russiñol, que patia una llarga malaltia. L'humor també és la base d'aquesta entitat, així com la bona teca, ja que organitza 8 "pinsos" l'any (àpats), compten amb la presència de convidats de tot tipus que siguin coneguts en àmbits artístics, periodístics, humorístics, etc, i col·laboren, també, en actes cívics i culturals. L'única diferència amb la Taula Rodona

16 PLANES ALBETS, R. *El Museu Etnogràfic del Solsonès*. Solsona: Ajuntament de Solsona, 1987.

17 ACS. Col·lecció d'impresos. Aquest fragment ens apareix en el programa esmentat.

18 ACS. Col·lecció d'impresos. Ens apareix en el mateix programa de l'any 1949.

Aplec de la Taula Rodona de l'any 1973. ACS. Imatge cedida per R. Gualdo

és que el seu ingrés comporta l'adopció d'un nom d'animal, que serà el què l'identificarà dins l'entitat. Aquestes similituds, podrien ésser com a conseqüència de la relació que hi havia d'un solsoní, J. Corominas Rodamilans, germà de l'impressor Corominas, amb l'Arca de Noè, d'on va ser secretari, el qual va assistir, també, a algun aplec de la Taula Rodona sense arribar a ser-ne aplegat. El seu sobrenom dins l'entitat barcelonina era el de "Pollastret". Un dels rituals d'aquesta entitat és que els nous membres, el dia del seu bateig oficial, han de menjar els aliments propis de l'animal de qui prenen el nom.

Ja hem comentat abans que l'any 1958 es va iniciar l'*Era Telepàtica* en homenatge al fundador Salvador Falp que havia mort feia poc. Això va donar peu a continuar amb aquestes commemoracions i trobem documentades les següents *eres* o *dinasties*:

- *Era Telepàtica*: comença el 1958 i acaba el 1960.

- *Dinastia del Plat Collat*: va començar el 1960 i va acabar el 1967. El motiu d'aquest nom fa referència al fet que qui està ben aposentat, té el plat i el menjar assegurat, és a dir, el *plat collat*. Hem de tenir en compte que un dels motius de la trobada era fer un bon i abundós àpat.

- *Filosofia Vèlia*: comença el 1961 i es manté fins a l'extinció de l'entitat. És de suposar que l'inspirador d'aquesta filosofia era l'Eveli Caelles, que tenia fama de gran orador i de saber *filosofar* sobre qualsevol tema que sortís en la conversa. De fet, aquell any, dins el cerimonial, el mateix Eveli llegeix el capítol XXI (suposem que és un dels escrits que s'encastaven dins el llibre de protocol) titulat "Gènesi i paral·lelismes de dues filosofies".

- *Dinastia Magneto-Illuminosa*: va néixer el 1967 i es va allargar fins al final de l'entitat.

- *Any de la Comunicació Extraterrestre*: va iniciar-se l'any 1974 i també va perdurar fins a l'extinció de l'entitat. Aquest nom fa referència al fet que aquell any el convidat d'honor va ser el Professor Lester (Joan Muñoz), el qual va presentar una ponència titulada "*La bona teca al planeta Marte*".

Els diferents elements que hem anat descrivint en aquest apartat formaven part de la idiosincràsia de l'entitat i, al mateix temps, l'anaven modulant. Uns varen tenir un caire més anecdòtic i eventual; altres varen tenir major influència i permanència. Tots ells, però, van ajudar a crear un llenguatge, un "petit univers" propi, necessari i important com a element de cohesió de la Taula Rodona.

Anàlisi i conclusions

Als anys trenta era força habitual l'existència d'entitats que tenien l'humor com a eix central del seu funcionament. Aquestes associacions tenien una llarga tradició que ja provenia del segle XIX. La premsa humorística, molt sovint vinculada a aquestes entitats, n'és un reflex. Les seves capçaleres ja mostren, de forma molt clara, aquest tarannà. En són un exemple: *La Llumanera* (Solsona) o *la Bugadera i l'Ase* (foranes)¹⁹.

La guerra de 1936-1939 va suposar un trencament en molts aspectes socials i culturals del nostre país. L'associacionisme, el món de la premsa i tots els àmbits socials i culturals van ser molt controlats. L'humor i la sàtira, en els anys quaranta i posteriors, van desaparèixer o es van transformar. És precisament en aquest context, l'any 1941, que naixerà a Solsona, la Taula Rodona. Algunes de les seves característiques que ja hem assenyalat i que trenquen l'ordre establert, és a dir, en certa manera van a contracorrent són:

- La creació d'una entitat humorística l'any 1941
- L'entitat no va ser legalitzada. Aquest és un fet excepcional, sobretot en l'època.
- L'idioma de l'entitat va ser, bàsicament, el català.
- Va tenir un caire catalanista i més o menys conservador segons l'etapa.
- L'entitat va promoure, sempre, temes relacionats

19 Joan Torrent i Rafael Tasis. Història de la Premsa Catalana, 1966. 2 vol.

amb el Solsonès. Va ser un element de cohesió molt fort que va possibilitar que pocs anys d'acabada la guerra hi poguessin conviure sensibilitats naciona- listes, franquistes i republicanes.

- L'Aplec és l'acte central de l'entitat i, sempre, es fa a l'aire lliure. Al llarg de molts anys es va fer a Viladobages.

- Hi varen passar els alcaldes del període en què va existir, tant de l'època franquista com de l'època democràtica: Josep Serra Forn, Jaume Serra Jounou i Ramon Llumà Guitart.

- Sempre hi va tenir presència l'estament ecle- siàstic. La missa era un dels actes centrals de l'Aplec.

- La Taula Rodona va ser un lloc de trobada entre els solsonins –amb un cert caire elitista- i gent forana, relacionada amb la comarca.

- La Taula Rodona s'anirà bastint d'un llenguatge i elements propis.

Per entendre alguns d'aquests trets cal tenir molt present que va néixer com una reunió d'amics que tenia com a objectiu fer passar una bona diada al poeta Ramon Valls. Per això l'Aplec esdevindrà l'acte central de la Taula Rodona. Aquesta, en algunes ocasions, actuarà com una entitat, en altres, es manifestarà com una reunió d'amics. Són dues ànimes que conviuran, sovint, de forma desequilibrada.

Tot i que, com ja hem dit, havia nascut com una reunió d'amics, a la segona meitat dels anys quaranta va anar evolucionant vers una entitat oberta a la socie- tat. Havia crescut, havia adoptat formes associatives; tanmateix, no acabarà de consolidar aquesta projecció pública. Patirà una important crisi a finals dels anys seixanta –l'aplec es deixarà de fer durant tres anys. A començaments dels anys setanta ressorgirà, es nome- narà una comissió organitzadora que plantejarà dur a terme exposicions, cine fòrum... però no ho assolirà. Els anys setanta i vuitanta, l'entitat, va creixent però es troba a faltar una continuïtat en l'assistència dels seus membres. S'intentaran introduir reformes en el funcionament de la Taula Rodona com la proposada per Jaume Tarrés en el seu projecte de "La Molt Lleial Ordre [...]" però no reeixiran.

Els seus referents més emblemàtics aniran desapa- reixent i no seran substituïts per altres elements amb la mateixa força. L'any 1979 va morir Jaume Tarrés,

feia anys que Salvador Falp ja no hi era. Ramon Valls va morir l'any 1981.

L'extinció d'uns referents i el trencament de l'equilibri, sempre difícil, entre l'element cultural- artístic i l'element més lúdic i gastronòmic, con- duiran a l'acabament del funcionament de l'entitat. La darrera etapa va contribuir a una visió de la Taula Rodona, per part dels solsonins, on destacava l'aspecte gastronòmic, pràcticament, com a exclusiu. Mn. Pleixats, com hem assenyalat, va manifestar que calia recuperar la Taula Rodona o donar-li un comiat especial però els signes dels temps ja havien dictat sentència.

Volem acabar amb uns mots de Ramon Gualdo:

"La característica més constant de l'Aplec, va ser el bon humor; alhora, sempre es va procurar que hi fossin presents uns espais de cultura. Hi regnava l'alegria i la germanor"²⁰.

---

20 ACS. Col·lecció de Manuscrits de l'ACS. *L'Aplec de la Taula Rodona*, 2 fulls.

ANNEX

I. Orígens de la Taula Rodona:

ACS. Col·lecció de Manuscrits. Text mecanografiat, l'autor del text és de Lluís Jané.

“En aquell temps, el busca raons de Marte –el gran guerrer- després del goig que havia tingut durant l'espai de dos anys i mig, de fer barallar els espanyols, reprengué cínicament les seves diabòliques activitats encenent una nova guerra pels camps de l'antiga Europa.

El busca bregues, els pèrits en discòrdies, els diplomàtics, els amants del frac i l'etiqueta, els inventors de carotes i la pell d'ovella,... en una paraula: els anglesos, estaven ofegant el valent poble alemany; a Hitler se li pujà la mosca al nas i ben prompte ho tingué arreglat. Les seves tropes aviat foren les mestresses de tots els camps de batalla europeus.

Però aquests capricis dels governants, costen vides i vides a la humanitat; i així, mentre es mataven germans amb germans, Churchill es fumava puros com si res, Roosevelt, presidia les lògies mesòniques, i Hitler flirtejava amb Eva Braun... en un raconet del planeta hi havia un home molt més petit però molt més gran, un home dels que creuen que per fumar-se puros no es té de fer barallar ningú, i que quan li puja la mosca al nas, és perquè ha menjat crema, i sap que fregant-lo amb un tovalló queda arreglat novament, i que val més presidir una bona taula gastronòmica, que no pas una lògia.

Aquest home fi de nas, i llarg de nota, més viu que una centella, al que no li haurien donat mai gat per llebre, els hi va veure la de sota.

I un bell dia, un dia d'aquells en que plou i fa sol, el nostre home trobant-se al bosc en companyia d'uns quants amics seus, va veure de sobte l'Arc de Sant Martí. Ell que hi va, i n'espedaça un tros, el planta al cap d'un pinetell, i l'heroi de la humanitat ja té bandera. Llavors exclama: Aquests set colors arrancats de l'espai són la llum. Llum als cors! Llum a les intel·ligències! Llum als esperits! I...mecasu'm bits!, sigui aquesta la meva doctrina, i la Natura la meva llar, que em segueixin els poetes, pintors, músics i gent de bona fe: cultivadors de les arts i les lletres, gent de cor, veniu a mi. I varen anar-hi. Eixebrats d'alegria seguirem els seus passos; i els seus passos s'encaminaren vers el bosc de Viladebages. Allí

trobarem un gegant de la poesia i el superhome de les lletres, i entre versos, cant de les costes, plats d'arròs i pollastre, el nostre heroi establia els principis en que la humanitat podria anar bé. I en aquell memorable discurs posà els fonaments a la Taula Rodona.

AMOR, PAU, ESPIRITUALITAT, PATRIOTISME, NATURALESA, VIDA I BON HUMOR”

II. Relació d'aplegats i ponents que van passar per la Taula Rodona.

El llistat no és complet, però hem considerat interessant nomenar els que hem trobat documentats. S'ha elaborat a partir de diferents fonts de l'ACS i fonts orals.

- Alsina, Ramon
- Alsina Pujol, Rossend
- Andreu Priego, Ramon
- Badia, Ramon
- Barcons, Pasqual
- Bernadó, Josep
- Bes Navarro, Ferran
- Besora Canal, Pere
- Blesa, Joan
- Bonvehí Colell, Jaume
- Bover Blanc, Josep (el rapsode del Vallès)
- Brichs Graell, Ramon
- Caball, Joan
- Caelles, Lluís
- Caelles Pujol, Eveli
- Caelles Riera, Joan
- Caelles Ramonet, Pau
- Cané, Joaquim
- Cantó, Josep
- Cardona Pensí, Jaume
- Carnicè, Francesc
- Casafont Morist, Jaume
- Casserras, Josep
- Casserras Boix, Manel
- Casserras Aynés, [...]
- Casserras Solé, Manel
- Cirera, [...]
- Clotet, Ramon
- Colilles, Joan
- Corominas Comellas, Josep
- Cortés, Francesc
- Cots, Ramon

- Cuadrench Bertran, Jaume
- Cuadrench Bertran, Joan
- Cuadrench Margineda, Joan
- Davins, Ramon Àngel
- Falp Plana, Salvador
- Fargas Falp, Josep M.
- Fargas Teixidor, [...]
- Feu Font, Valentí
- Flotats, Jaume
- Garcia Sánchez Salinas, Enric
- Gazquez, Sancho
- Grau, Palmir
- Grau Call, Josep M.
- Gualdo Montanyà, Ramon
- Hentschel, Hans
- Irla, Francesc
- Isanta Llobet, Joan
- Jalmar Pujol, Jordi
- Jané Torra, Lluís
- Joanola, Tomàs
- Lleget, Màrius
- Llohis Obac. Josep
- Llorach, Magí
- Llumà Guitart, Ramon
- Mas, Domènec
- Mas, Josep
- Mascaró Vinyets, Joaquim
- Medina Bescós, Marià
- Molinero, Cèsar
- Monsuarez de Yoss, Maurici
- Morist Valeri, Joan
- Müller, Ernest
- Muñoz Badia, Joan (Professor Lester)
- Muñoz Albert, Joan
- Muñoz Fernández, Àngel
- Muntaner Garriga, Joan
- Padullés, Ramon
- Parramon, Mn. Salvador
- Pellicer, Joan
- Pensí Bartrina, Josep
- Planes Torregassa, Ramon
- Pleixats, Mn. Josep
- Pujantell Vila, Laureà
- Pujol, J. Lluís
- Pujol Llanes, Mn. Ramon
- Pujol Sorribes, Candi
- Riu Ros, Miquel
- Roca, Ramon
- Rodés Bofarull, Roger
- Rodríguez, Pilar
- Rodríguez, Lluís
- Roure, Josep M.
- Roure, Jaume
- Roure Jané, Joan
- Sabaté Lluent, Josep
- Salas, Ramon
- Serra Forn, Pau
- Serra Forn, Josep
- Serra Jounou, Jaume
- Serra Riu, Delfí
- Serres, Agustí
- Solà, Joan
- Solé, Josep
- Subirà, Mn. Lluís
- Tarrés Fusté, Joan
- Torres, Daniel
- Torres, Josep Miquel
- Torres Romero, Carles
- Valls Pujol, Jaume
- Valls Pujol, Josep M.
- Valls Pujol, Ramon
- Vicens Reig, Florenci
- Viladrich, Manel
- Viladrich Mujal, Manel
- Viladrich Ros, Joan
- Vilamosa, Ramon
- Vilar, Josep
- Vilches, Antoni
- Villalobos, Roberto
- Xipell, Joaquim
- Zorzano Riera, Antoni